

Trøndelag fylkeskommune
Fylkets hus,
Postboks 2560
7735 STEINKJER

Dato: 19.04.2024
Vår ref: 24/00918-2
Deres ref: 202411851-1

Uttalelse til høring av forslag til regional planstrategi 2024–2027 for Trøndelag

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 5. mars 2024.

DMF er statens fagorgan og sektormyndighet for mineralressurser og mineralvirksomhet. DMF skal bidra til økt verdiskaping gjennom å legge til rette for en langsiktig ressurstilgang basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg som sektormyndighet et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Om planstrategien

Trøndelag fylkeskommune sender utkast til regional planstrategi på høring. I planstrategien skal det redegjøres for viktige regionale utviklingstrekk og utfordringer, vurdere langsiktige utviklingsmuligheter og ta stilling til langsiktige utviklingsmål og hvilke spørsmål som skal tas opp gjennom videre regional planlegging. Planstrategien er den kortsiktige delen av Trøndelagsplanen, og vil være et viktig styringsdokument i fylkestingsperioden.

Uttalelse fra DMF

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster gjøres utilgjengelig av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 står det at regional og kommunal planlegging er viktige verktøy for å sikre at verdifulle mineralforekomster, som kan gi framtidig verdiskaping, ikke bygges ned.

Regjeringen forventer blant annet at:

- *Viktige mineralforekomster sikres i regionale og kommunale planer, og utvinning avveies mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser.*
- *Helhetlig masseforvaltning avklares i regionale og kommunale planer. Planer for større bygge- og anleggsarbeider avklarer hvordan overskuddsmasser skal disponeres og hvordan nødvendig areal til håndteringen skal sikres. Muligheten for ombruk og materialgjenvinning vurderes, og massebalanse bør tilstrebes.*

I arbeidet med planstrategien bør det gjøres en vurdering av om eksisterende plangrunnlag i tilstrekkelig grad bidrar til å sikre god og langsiktig forvaltning av mineralressursene i fylket i tråd med de nasjonale forventningene.

Mineralske ressurser er ikke-fornybare naturressurser som kun kan tas ut der de naturlig forekommer. Det er store lokale og regionale forskjeller i tilgang til mineralske ressurser. Behovet for mineralske ressurser kan knyttes til alt fra lokal byggeaktivitet til storskala gruvedrift mot et globalt marked. Mineralindustrien i Norge bidrar med en rekke mineraler som er nødvendig for samfunnet, den skaper arbeidsplasser og gir positive ringvirkninger i lokalsamfunnet. Stabil og forutsigbar ressurstilgang er viktig, ikke bare for pågående mineralvirksomhet, men også for virksomheter og produksjon som er avhengig av mineralressurser som råvare. God planlegging og synliggjøring av mineralressurser på regionalt nivå, bidrar til å gi mineralnæringen forutsigbare rammebetingelser på kort og lang sikt. I Trøndelag er det også flere steder i kommuner der det er forekomster med ressurser som er definert som strategiske og kritiske mineraler av EU¹. I Røyrvik kommune har Joma Gruver igangsatt et prosjekt som kan bli en gruve for utvinning av kobber. Kobber var fra 2023 med på lista over mineraler som regnes som strategiske.

Fylket bør ha en overordnet strategi for forvaltning av mineralressursene. DMF mener det er viktig at mineralressurser, mineraluttak og håndtering av overskuddsmasser forvaltes på et regionalt nivå, i tillegg til lokalt. Uttak og bruk av ressurser skjer ofte på tvers av kommunegrensene, noe som gjør det hensiktsmessig å koordinere forvaltningen regionalt.

Regional plan for arealbruk med handlingsprogram anbefales rullert i planstrategiperioden. Her skisseres det behov for ny kunnskap, blant annet med nye tall fra mineralnæringa. DMF produserer statistikk om mineralnæringen og ressursituasjonen i Norge, og gir hvert år ut *Harde fakta om mineralnæringen*². Mineralstatistikken fra 2022 viser at Trøndelag hadde ei total omsetning på 933 millioner kr i 2022, og 366 årsverk fordelt på 262 uttak. I innenlandsmarkedet er Trøndelag fylket med høyest salgsverdi av naturstein. På våre hjemmesider³ finnes også oversikter med arealregnskap, tildelte bergrettigheter levetidsanalyser for uttak av byggeråstoff m.m. Lokalisering av uttak med driftsstatus og oversikt over bergrettigheter er tilgjengelig på våre kartinnsyn⁴.

Det bør legges til rette for at masser av god kvalitet kan gjenbrukes som byggeråstoff der dette er mulig, framfor å deponeres permanent. Trøndelag er, i likhet med flere fylker, i gang med arbeidet om å etablere ressursbanker for byggeråstoff. Bruk av overskuddsmasser fra bygge- og anleggsarbeid er et viktig ledd i en mer bærekraftig mineralressursforvaltning, noe som også går fram av de nasjonale forventningene. Det er viktig at uttak av nytt byggeråstoff og arealer til mellomlagring og deponering av

¹ EUs liste over kritiske mineraler: https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/raw-materials/areas-specific-interest/critical-raw-materials_en

² *Harde fakta om mineralnæringen – mineralstatistikk 2022*: https://dirmin.no/sites/default/files/harde_fakta_-_web_0.pdf

³ Kunnskap og statistikk om mineralnæringen: <https://dirmin.no/kunnskap-og-statistikk>

⁴ Kartinnsyn: <https://dirmin.no/kart>

overskuddsmasser ses i sammenheng og avklares i regionale og kommunale planer.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Lars Libach
seniorrådgiver

Arita Eline Stene
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Arita Eline Stene

Mottakere:

Trøndelag fylkeskommune

Fylkets hus, Postboks 2560

7735 STEINKJER